

Sveriges Kvinnolobby

Verksamhetsberättelse 2020

INNEHÅLL

Tack kvinnor det gjorde ni bra!	2
8 av 12 mål har uppfyllts	3
FEMINISMENS FRAMTID OCH KVINNORÖRELSENS ORGANISERING	5
Vi är Sveriges Kvinnolobby	5
Systemskapet växer	6
Års- och ordförandemöten	8
Tillsammans är vi starka - samarbeten och nätverk	8
Ekonomisk utveckling.....	10
Jämställdhetsintegrering och jämställda verksamheter	11
Forum Jämställdhet - Sveriges viktigaste mötesplats för dig som arbetar med jämställdhet	11
SVT Sport vinnare av Svenska Jämställdhetspriset 2020	12
Vad är Forum Jämställdhet AB?	13
Rapport från Jämställdhetsmyndighetens insynsråd	13
Jämställdhetsarbetet kräver att kvinnor och flickor synliggörs	14
KVINNORS MAKT OCH INFLYTANDE.....	15
Kvinnorörelsen laddar inför rösträttsjubileet	15
Hur väl lever Sverige upp till FN:s Kvinnokonvention?	16
Feministisk ekonomi och Kvinnors betalda och obetalda arbete	17
Sveriges Kvinnolobby granskar budgeten	17
FemEk - Kvinnorörelsens ekonomiska tankesmedja	18
Jämställdhetsperspektivet i den ekonomiska debatten.....	18
Rapport från kommissionen för jämställda livsinkomster	18
Hög tid för lön hela dagen!	19
Lönerna i kvinnodominerade yrken är 15 procent lägre än i jämförbara yrken.....	21
Nyanlända kvinnor förtjänar samma stöd och hjälp att komma i arbete som nyanlända män	22
MÄNS VÅLD MOT KVINNOR OCH FLICKOR	23
Reklamera den könsdiskriminerande reklamen!.....	23
Feministiskt nej till surrogatmödraskap	24
För en värld fri från prostitution	24
Pornografi	25
Sex- och samlevnadsundervisning.....	25
INTERNATIONELLT	26
CSW och Beijing +25	26
EWL jämställdhetssäkrar EU:s återhämtningspaketet	26
STYRELSE OCH KANSLI.....	28

Tack kvinnor det gjorde ni bra!

Den 5-6 februari genomfördes vår årliga konferens Forum Jämställdhet i Jönköping. 900 deltagare tog del av 44 programpunkter som på olika sätt knöt an till FN:s hållbarhetsagenda 2030. Vi visste inte att då att konferensen skulle bli ett av få tillfällen under året då människor fick mötas. Samma vecka konstaterades det första coronafallet i Sverige. Ett år senare hade 8 000 svenskar dött i den nya virusjukdomen.

2020 var året då vi skulle fira. 20 år har gått sedan FN antog Pekingplattformen, en handlingsplan för kvinnors rättigheter. Det är tio år sedan säkerhetsrådet antog resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Vi befann vi oss mitt i det treåriga firandet av rösträttens hundraårsjubileum. Men festen kom av sig. Samhället stängdes ned för att minska risken för smittspridning. FN:s Kvinnokommission i New York ställdes in, jubileumskonferenserna i Mexiko och Frankrike sköts upp.

Kvinnorörelsen gjorde sitt bästa för att ställa om. Sveriges Kvinnolobby höll sitt årsmöte via telefon och arrangerade ett tiotal webinarier under året. Kvinnojourerna larmade om ökat våld, inklusive hedersrelaterat sådant, bakom hemmets stängda dörrar. Många av våra medlemsorganisationer försökte nå ut till och finnas till för kvinnor och flickor genom digitala träffar. Tack för allt som ni har gjort!

Sveriges Kvinnolobby har länge efterfrågat satsningar på vård och omsorg. Nu blev det vår viktigaste fråga. Många av de som dog i covid-19 bodde på särskilda boenden där anställda inte hade förutsättningar att skydda sig själva och de äldre. Tillsammans med Tantrapatrullen arrangerade vi ett digitalt frukostmöte för att rikta fokus mot nedskärningarna som gjort äldreomsorgen så sårbar inför de nya provningarna.

Efter sommaren drog den uppskjutna avtalsrörelsen igång. Vi hjälpte Lönelotsarna att lansera en kartläggning som visade att lönerna i kvinnodominerade yrken är 15 procent lägre än i likvärdiga yrken. Det avtal som senare slöts innebar viss förbättring, men de strukturella löneskillnaderna består.

Pandemin har även påverkat vår organisation. Vi hade tur som hann genomföra Forum Jämställdhet innan restriktionerna infördes, men nästa år blir konferensen digital med minskade intäkter som följd. Konkurrensen om bidrag har hårdnat. 2020 har vi beviljats 1 miljon kronor mindre än året innan. För att inte gå back har tre medarbetare kortidspermitterats. Ändå har kansliet lyckats ställa om och genomföra vår verksamhet.

Kvinnor har genom sitt betalda, obetalda och ideella arbete burt Sverige genom pandemin. Kvinnorörelsen har varit en del av det, men vårt viktigaste uppdrag återstår. Det är upp till oss att driva igenom de samhällsförändringar som allt fler inser behövs. Lärare, sjuksköterskor, undersköterskor och andra välfärdsarbetare behöver bättre villkor, fler kollegor och högre löner. Vi gör det tillsammans! Och vi firar på vägen!

Anna Giotas Sandquist, ordförande
Clara Berglund, generalsekreterare

8 av 12 mål har uppfyllts

Sveriges Kvinnolobby ska vara en stark, självständig och bred rörelse som kännetecknas av delaktighet och speglar sammansättningen av kvinnor i samhället.

Vår ekonomiska självständighet ska öka.	Halva kansliorganisationen ska kunna finansieras med egna medel.	Uppfyllt! (Men det beror delvis på att vi har beviljats mindre projektbidrag.)
Vår organisation ska växa och kvinnorörelsen ska breddas.	Minst en medlemsorganisation som samlar kvinnor som saknar representation ska rekryteras.	Uppfyllt! Fyra nya medlemsorganisationer har rekryterats. Arbetet med att bredda representationen fortsätter.
Samarbetet med medlemsorganisationer ska utökas och fördjupas.	Minst sju aktiviteter ska arrangeras i samarbete med medlemsorganisationer.	Uppfyllt! Under året har mer än 11 aktiviteter genomförts i samverkan med medlemsorganisationer
Fler unga kvinnor ska komma i kontakt med kvinnorörelsens syn och lösningar på samhällets problem.	Minst en aktivitet som riktar sig till unga kvinnor ska genomföras.	Uppfyllt! På Feministisk Forum arrangerades ett målgruppsanpassat webinarium om handel med kvinnors kroppar.

Sveriges Kvinnolobby ska verka för att jämställdhetsintegrering som strategi till fullo ska implementeras i hela samhället.

Tydliggöra att jämställdhetsintegrering förutsätter att skillnader mellan kvinnor och män synliggörs och åtgärdas.	Agera mot alla relevanta förslag som i strid med jämställdhetsintegrering förordar könsneutralitet.	Uppfyllt! Vi har bl.a. uppmärksammat SCB:s stödmaterial för inkludering av transpersoner i enkäter.
Fler organisationer ska börja arbeta med jämställdhetsintegrering och det arbete som redan görs ska fördjupas och systematiseras.	Minst 80 % av deltagarna på Forum Jämställdhet ska ha fått kunskap, inspiration och verktyg att utveckla sitt arbete med jämställdhetsintegrering.	Uppfyllt! 91,5 % av deltagarna uppgav att de fått nya verktyg för att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering.
Debatten om ekonomisk jämställdhet och ekonomi ur ett jämställdhetsperspektiv ska öka, stärkas och fördjupas.	Bidra till ett inlägg om jämställdhet och ekonomi i nationell media minst en gång.	Uppfyllt! Två debattartiklar och inlägg i TV4 om strukturella löneskillnader.

Sveriges Kvinnolobby ska stå upp för och stärka fokuset på makt och strukturell underordning inom feminismen samt i arbetet och politiken för jämställdhet.

Vara en motröst till retorik som lägger ansvaret för att lösa strukturella problem på enskilda kvinnors och flickors axlar.	Vårt förslag om en ny maktutredning ska presenteras.	Ej uppfyllt. Målet har prioriterats ned på grund av hög arbetsbelastning till följd av kortidspermittering under coronapandemin.
---	--	--

Använda 100 årsjubileet för kvinnors rösträtt för att mobilisera kvinnorörelsen.

Firandet av 8 mars i huvudstaden (2021) ska bäras av kvinnorörelsen och ha rösträtt som tema.	Minst 15 medlemsorganisationer ska engageras i planeringen inför 8 mars 2021.	Uppfyllt! Många organisationer har anmält intresse och deltagit i brainstorming.
---	---	--

Sveriges Kvinnolobby ska verka för lagar och åtgärder som motverkar exploatering och kommersialisering av kvinnors kroppar.

Sveriges utrikespolitik, inklusive bistånd, ska präglas av en abolitionistisk hållning till prostitution.	Sverige ska lyfta frågan om prostitution under FN:s Kvinnokommission.	Ej uppfyllt. Kvinnokommissionen ställdes in p.g.a coronapandemin.
Debatten om och arbetet mot pornografi ska utöver produktion även inbegripa distribution.	Direktiven till en kommande utredning ska innehålla skrivningar om att pornografins spridning ska begränsas.	Ej uppfyllt. Barnombudsmannen har fått i uppdrag att kartlägga pornografins skadeverkningar på barn och unga.
Trycket på regeringen att agera för att minska den ökade internationella surrogat handeln ska öka.	Minst en ytterligare organisation ska anslutas till nätverket Feministiskt nej till surrogatmödraskap.	Ej uppfyllt. Vi har istället prioriterat kvinnors och barns ökade utsatthet i surrogatindustrin under coronapandemin.
Fler kommuner och regioner arbeta aktivt mot könsdiskriminerande reklam och sexualisering i det offentliga rummet.	Minst en ytterligare kommun eller region ska ha påbörjat arbetet med att ta fram riktlinjer mot könsdiskriminerande reklam.	Uppfyllt! Göteborgs stad och Karlskrona har infört riktlinjer. Medborgarförslag har lagts i Örebro, Malmö och Nyköping.

FEMINISMENS FRAMTID OCH KVINNORÖRELSENS ORGANISERING

Vi är Sveriges Kvinnolobby

Vid årsskiftet 2020/2021 hade Sveriges Kvinnolobby 47 medlemsorganisationer:

- 1,6 & 2,6 miljonerklubben
- Bosnien och Hercegovinas Kvinnoriksförbund i Sverige, BHKRS
- BPW Sweden, Business and Professional Women
- DEA - Föreningen för Kvinnohistoriskt museum
- Doris Film
- EQ kvinna - nätverk för kvinnor i Equmeniakyrkan
- FQ, Forum - Kvinnor och Funktionshinder
- Fredrika Bremer-Förbundet, FBF
- Födelsehuset
- Föreningen Förenade Kvinnor
- Föreningen Tillsammans
- Gröna Kvinnor
- Hand in Hand for Women
- Internationella Kvinnoförbundet, IKF
- KIRTJ - Kvinnor inom räddningstjänsten
- Kurdistans Kvinnoförbund i Sverige
- Kvinnlig anhopning av Svenska Tonsättare, KVA
- Kvinnlig Prioritet
- Kvinnliga Akademikers Förening
- Kvinnliga Läkares Förening
- Kvinnofronten
- Kvinnojouren Anna
- Kvinnor i Svenska Kyrkan
- Kvinnorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor, KSAN
- KvinnorKan
- Kvinnors rätt
- Lönelotsarna
- Niejda
- Operation 1325
- Ownershift
- Riksförbundet Internationella Föreningen Fem-Inclusion, RIFFI
- Riksföreningen stödcentrum mot incest och andra sexuella övergrepp i barndomen, Rise
- Riksorganisationen för kvinnojouren och tjejjourer i Sverige, ROKS
- Svenska Kvinnors Europanätverk, SKEN
- Svenska Kvinnors Vänsterförbund, SKV
- Svenska Riksföreningen av Delta Kappa Gamma
- Sverigefinskt Kvinnoforum
- Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd
- Sverigeunionen av Soroptimistklubbar
- Tantpatrullen
- TRIS - tjejers rätt i samhället
- Unizon
- Varken hora eller kuvad
- WIFT
- Winnet Sverige
- Wizo Sverige
- Östersjöfred

Systerskapet växer

Under 2020 har fyra nya organisationer välkomnats in under Sveriges Kvinnolobbys paraply. Säg hej till Kvinnor inom Räddningstjänsten, Lönelotsarna, Ownershift och Wizo.

Lönelotsarna

Lönelotsarna verkar för jämställda löner genom att:

- sprida kunskap, bilda opinion och utveckla metoder för jämställd lönesättning och lönekartläggningar
- erbjuda ett kvalitetssäkrat stöd i arbetet med lönekartläggningar enligt diskrimineringslagens krav
- tillhandahålla och utveckla det kostnadsfria lönekartlägningsverktyget Analys Lönelots
- utgöra en plattform för erfarenhetsutbyte och samarbete för aktörer som yrkesmässigt använder Analys Lönelots
- driva webbplatsen www.lonelotsarna.se – en kunskapsbank med rapporter, referensmaterial och handböcker

Ownershift

[Ownershift](#) är en partipolitiskt obunden tankesmedja som påverkar samhällets maktstrukturer till förmån för kvinnors ekonomiska egenmakt. Ownershift är ett forskningsbaserat kunskapsnav och opinionsbildningsinstitut som accelererar en möjlighetsorienterad folkrörelse för kvinnors ägande i syfte att ge fler kvinnor mer makt över sina viktigaste livsbeslut.

Som medlemmar ser Ownershift fram emot kunskapsutbytet mellan medlemsorganisationerna på EU och global nivå. I Sveriges Kvinnolobby vill Ownershift vara med i att synkronisera krav på

offentliga data, arbeta för en forskningsbaserad kvinnorörelse och delta i gemensamma utspel där fler krafter ställer sig bakom viktiga frågor gällande kvinnors ekonomiska autonomi.

Kvinnor inom Räddningstjänsten

Nätverket [Kvinnor inom räddningstjänsten](#) är en ideell förening som startades 2011. Föreningens syfte är att förbättra förutsättningarna för kvinnorna inom räddningstjänsten.

Föreningen anordnar varje år nätverksträffar för sina medlemmar där det finns möjlighet till erfarenhetsutbyte, kunskap, stöd och utveckling. Styrelsen arbetar årligen med rapportering, konferensdeltagande, omvärldsbevakning, medlemsstöd, sociala medier, enkätundersökningar, kunskapsutbyte och dialog med myndigheter, arbetsgivare och andra aktörer inom sektorn.

Wizo

[WIZO – Women´s International Zionist Organisation](#), är en politiskt obunden organisation som verkar för ett jämställt samhälle, där män, kvinnor och barn har lika förutsättningar för omsorg och utbildning. WIZO är en del av det svenska civilsamhället och den enda rikstäckande judiska kvinnoorganisationen i Sverige. WIZO finns i hela världen och startade 1920 i London. WIZOs syfte är att stärka medlemmarnas identitet och samtidigt bibehålla det kulturarv som WIZO i Sverige är bärare av i mer än 90 år.

Års- och ordförandemöten

Årsmötet är Sveriges Kvinnolobbys högsta beslutande organ. Utöver årsmötet arrangerar vi varje år en samling för alla medlemsorganisationers ordföranden.

Årsmöte 30 mars

Sveriges Kvinnolobbys årsmöte genomfördes den 20 mars, precis i början av coronapandemin och strax efter att de första mötesrestriktionerna införts för att begränsa smittspridningen. Ett komprimerat årsmöte hölls via telefon. Stadgeändringar, behandling av motioner och andra viktiga ärenden som kräver ordentlig diskussion hänsköts till ett extrainsatt fysiskt möte, som vi hoppades skulle kunna hållas senare under året. Ordförande för årsmötet var Ingrid Eriksson.

Digitalt ordförandemöte och extra årsmöte 17 oktober

När hösten kom stod det klart att det inte skulle vara möjligt att samlas för ett extra årsmöte och ordförandemöte utan att dessa skulle behöva hållas digitalt. Detta skedde den 17 oktober. På det extrainsatta årsmötet behandlades till årsmötet inkomna motioner, men besluten om stadgeändring sköts upp tills dess att ett fysiskt årsmöte kan hållas. Ordförande för det extrainsatta årsmötet var Monica Green.

På det efterföljande ordförandemötet fick medlemsorganisationerna information om den pågående verksamheten och möjlighet att komma med idéer och förslag inför nästa års verksamhetsplan. Ordförandemötet är ett viktigt led i styrelsens arbete med att fördjupa och stärka demokratin och delaktigheten i Sveriges Kvinnolobby.

Tillsammans är vi starka - samarbeten och nätverk

Sveriges Kvinnolobby samarbetar med sina medlemsorganisationer i alla delar av vår verksamhet. Tillsammans arrangerar vi möten och seminarier, skriver debattartiklar och bjuder in till, förbereder och håller möten med beslutsfattare. Under 2020 har vi överträffat verksamhetsplanens mål om att arrangera minst sju aktiviteter tillsammans med medlemsorganisationer. Inför nästa år föreslår vi därför att målsättningen ska öka till minst 10 aktiviteter.

Sveriges Kvinnolobby sammanfattar också flera arbetsgrupper och nätverk som samlar våra medlemsorganisationer och andra externa samarbetspartners. Utöver medlemsorganisationer samarbetar vi bland annat med civilsamhällesorganisationer, fackförbund och kommuner.

Vi har gjort vårt bästa för att underhålla och utveckla kvinnorörelsens samarbeten under coronapandemin. Många seminarier och möten har ställts om till digitalt format, medan andra aktiviteter har behövt ställas in. Under året har vi lärt oss mer om och utvecklat formerna för digitala möten och webinarier, vilket vi kommer ha stor nytta av i framtiden.

Under 2020 har vår generalsekreterare Clara Berglund ingått i styrgruppen för NOD, Nationellt organ för dialog och mellan regeringen och det civila samhället. Vi är också medlem i Concord Sverige som är en plattform för organisationer som arbetar med bistånd och global utveckling. Därutöver är vi engagerade i nätverket Bred feministisk plattform som

samordnas av Varken hora eller kuvad och det gemensamma arbetet mot pornografi som samordnas av Unizon.

Sveriges Kvinnolobby har även ett brett, internationellt nätverk av systerorganisationer och andra samarbetspartners. Vi är medlem i European Women's Lobby (EWL) och International Coalition for the Abolition of Surrogate Motherhood (ICASM). Vi har ett nära samarbete med den globala rörelsen mot prostitution, framförallt genom Coalition Against Trafficking in Women (CATW) och CAP International (Coalition Abolition Prostitution).

Samarrangemang under året

- Pornografi – vår tids största jämställdhetspolitiska utmaning? Konferenser i Umeå och Stockholm med Unizon, Talita och Länsstyrelsen.
- Feministisk sopplunch med samtal om pensioner i samarbete med Tanpatrullen.
- [Förlossningsvården måste vara rustad för kris](#) debattartikel med Födelsehuset och Barnmorskeförbundet på barnmorskans dag.
- [Skilj på forskning och jämställdhetsarbete](#) debattartikel med Unizon, Fredrika Bremer-förbundet och Winnet.
- Digitalt feministiskt frukostmöte om äldreomsorgen i samarbete med Tanpatrullen.
- [Asylmottagandet måste bli mer jämställt](#) gemensam debattartikel med anledning av Migrationskommitténs betänkande.
- Internationellt webinarium om surrogatmödraskap med Kvinnliga läkare förening, S-kvinnor och Centerkvinnorna.
- [Hur stor är den strukturella löneskillnaden?](#) Webinarium och lansering av Lönelotsarnas rapport.
- [Honey, jag vill skiljas!](#) Webinarium i samarbete med Fredrika Bremer-förbundet med medverkan från Roks.
- [Kvinnorörelsen uppmanar Turkiet att inte lämna Istanbulkonventionen](#) brev till ambassadören tillsammans med Hand in Hand.
- Över hälften av medlemsorganisationerna bidrar till skuggningen av Sveriges rapport till FN:s kvinnokommitté

Våra arbetsgrupper och nätverk

- FemEk - Kvinnorörelsens ekonomiska tankesmedja samlar ekonomiska forskare och andra experter.
- Lön hela dagen är Sveriges bredaste allians för jämställda löner. Samlar fackförbund, kvinnoorganisationer och politiska kvinnoförbund.
- CEDAW-nätverket. Ett nätverk för organisationer, experter och aktivister som granskar hur väl Sverige lever upp till FN:s Kvinnokonvention.
- CSW-nätverket samordnar organisationer, experter och aktivister inför och under FN:s årliga Kvinnokommission.
- Feministiskt nej till surrogatmödraskap är en sammanslutning av organisationer som vill engagera sig i kampen mot surrogatmödraskap. Läs mer på nejtillsurrogat.se

Ekonomisk utveckling

Sveriges Kvinnolobby finansieras dels via konferens- och konsultverksamhet som drivs inom bolaget Forum Jämställdhet AB, dels genom organisations- och projektmedel från externa finansiärer.

Sveriges Kvinnolobby fakturerar Forum Jämställdhet AB för personal-, lokal- och administrationskostnader. Under 2020 har detta bidragit till att finansiera 52 procent av vår verksamhet. Bolagets intäkter kommer från försäljning av biljetter och utställningar till den nationella konferensen Forum Jämställdhet samt andra utbildningar och konsultuppdrag inom jämställdhetsintegrering. Vi fortsätter att utveckla verksamheten inom bolaget för att kunna bli mer självständiga och skapa långsiktiga förutsättningar för vår organisation och verksamhet.

Vi driver även verksamhet med hjälp av organisationsbidrag för kvinnors organisering via Jämställdhetsmyndigheten och projektmedel från olika finansiärer. Under året med coronapandemin har Sveriges Kvinnolobbys omsättning minskat med över 1 miljon kronor jämfört med 2019. Minskningen beror framförallt på att vi har beviljats mindre projektbidrag än tidigare. Det är tydligt att konkurrensen om bidrag har ökat, endast en av sex nya ansökningar har beviljats.

För att minska kostnaderna har delar av personalen korttidspermitterats under hösten. Att vi under pandemin fortsatt har kunnat genomföra vår verksamhet genom att falla tillbaka på intäkter från bolaget visar att vi uppnått en finansiell stabilitet och att vi kan klara även en tuff period.

2020 har Sveriges Kvinnolobby drivit projekt med medel från:

- Vinnova: Money talks - nya metoder för att främja jämställda arbetsplatser
- Jämställdhetsmyndigheten: En jämställd sex- och samlevnadsundervisning
- Jämställdhetsmyndigheten: CEDAW Skuggrapport
- Nätverk av kvinnoorganisationer och fackförbund: Lön hela dagen

Sveriges Kvinnolobby omsatte 4279 tkr 2020:

- Konferens- och konsultverksamhet Forum Jämställdhet Sverige AB (52%) 2 235 tkr
- Organisations- och projektbidrag (45%) 1 927 tkr
- Övriga intäkter (2%) 74 tkr
- Medlemsavgifter (1%) 43 tkr

JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING OCH JÄMSTÄLLDA VERKSAMHETER

Gertrud Åström leder Forum Jämställdhets debatt om ekonomisk jämställdhet mellan finansminister Magdalena Andersson (S) och Moderaternas ekonomiska talesperson Elisabeth Svantesson. Foto: Anna Hållams

Forum Jämställdhet - Sveriges viktigaste mötesplats för dig som arbetar med jämställdhet

Forum Jämställdhet är Sveriges största jämställdhetskonferens och arrangeras årligen av Sverige Kvinnolobbys helägda aktiebolag med samma namn. Konferensen syftar till att ge människor som arbetar med och ansvarar för jämställdhet kraft, kunskap och verktyg att förändra sina organisationer och samhället i stort. Forum Jämställdhet 2020 anordnades på konferensanläggningen Elmia i Jönköping den 5-6 februari. Cirka 900 personer deltog. Utvärderingen visar att en stor majoritet av deltagarna (83 procent) var mycket nöjda med konferensen som helhet. 92 procent av deltagarna uppgav att de fått nya verktyg för att utveckla jämställdhetsarbetet.

"Forum Jämställdhet är höjdpunkten på året då man får massa ny kunskap, inspiration och energi", deltagare 2020

Programmet bestod av 44 programpunkter och invigdes av finansminister Magdalena Andersson (S). Drygt hundra talare medverkade, däribland den brittiska professorn och författaren Cordelia Fine, som föreläste under titeln "Myten om våra könade hjärnor" och jämställdhetsminister Åsa Lindhagen (Mp) som frågades ut om hur Sverige lever upp till

handlingsplanen från Peking. Även näringsminister Ibrahim Baylan (S) medverkade i ett seminarium om jämställt ägande.

En nyhet för året var ett spår med brandtal där vi erbjöd korta föreläsningar om brännande frågor. Bland andra talade skådespelaren Aleksa Lundberg om normbrytande kroppar i patriarkatet, forskaren Martin Hultman om klimat och manlighet och speljournalisten Thomas Arnroth om machokultur och dataspel.

Parallellt med huvudprogrammet pågick konferensens öppna program som arrangerades av Jönköpings kommun, Länsstyrelsen i Jönköping, Region Jönköping och Jönköping University. Ett 20-tal organisationer medverkade även i konferensens utställning. Bland utställarna fanns Jämställdhetsmyndigheten, TCO, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Talita. Sveriges Kvinnollobbys medlemsorganisationer hade möjlighet att ta plats i Sveriges Kvinnollobbys monter. En möjlighet som togs till vara av bland andra Varken hora eller kuvad, Kvinnlig prioritet, Winnet och Kvinnliga Akademikers Förening.

SVT Sport vinnare av Svenska Jämställdhetspriset 2020

Åsa Edlund Jönsson, sportchef på SVT vid utdelningen av Svenska Jämställdhetspriset. Foto: Anna Hållams

Under Forum Jämställdhet delas Svenska Jämställdhetspriset ut. Priset är en nationell utmärkelse som tilldelas en organisation som bidragit till ett mer jämställt samhälle. Vinnare 2020 var SVT Sport.

Utdrag ur juryns motivering:

”Årets vinnare är världsledande inom jämställd sportbevakning. SVT Sport har på några år ändrat innehållet från att 25 procent av de idrottare som lyfts är kvinnor till dagens 50 procent. Med tydliga mål, metodiskt arbete och kontinuerliga uppföljningar visar SVT Sport hur en verksamhet kan ställa om till jämställdhet på kort tid. Genom att lyfta kvinnor som experter och utövare förändras bilden av sport för miljontals tittare och idrottare. Arbetet har lett till stora publikframgångar för nyhetsprogrammen och visar vinsten av att satsa på jämställdhet.”

Vad är Forum Jämställdhet AB?

Konferensen Forum Jämställdhet arrangeras av Sveriges Kvinnolobbys helägda bolag Forum Jämställdhet AB. Bolaget erbjuder också konsulttjänster inom jämställdhetsintegrering, så som utbildningar, analys- och processtöd. Under 2020 har bolaget genomfört uppdrag åt Kalmar kommun, Region Västerbotten och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Sveriges Kvinnolobbys generalsekreterare är Forum Jämställdhet AB:s vd och föreningens styrelse är bolagets årsmöte. Bolagets styrelse består till stor del av ledamöter från Sveriges Kvinnolobbys styrelse.

Sveriges Kvinnolobby fakturerar Forum Jämställdhet AB för personal- och administrationskostnader. Genom dessa intäkter blir vi mindre beroende av bidrag, vår ekonomiska självständighet ökar och kan styra över och planera vår verksamhet mer självständigt.

Läs mer om våra utbildningar och tjänster på [Forum Jämställdhets hemsida!](#)

Rapport från Jämställdhetsmyndighetens insynsråd

Jämställdhetsmyndigheten har till uppdrag att samordna, följa upp och stötta myndigheter och andra aktörer i deras jämställdhetsarbete. Myndigheten inrättades efter att Sveriges Kvinnolobby, tillsammans med flera andra organisationer och experter, krävt att jämställdhetsområdet skulle få en egen förvaltningsmyndighet.

Sveriges Kvinnolobbys generalsekreterare Clara Berglund ingår i Jämställdhetsmyndighetens insynsråd. Rådet har till uppgift att utöva demokratisk insyn och ge råd och stöd till myndighetens generaldirektör. Under 2020 har insynsrådet utöver utveckling av myndighetens löpande verksamhet bland annat fördjupat sig i frågor om hedersrelaterat våld och förtryck och kvinnors makt och inflytande.

Jämställdhetsarbetet kräver att kvinnor och flickor synliggörs

Om kvinnor och flickor inte synliggörs, fortsätter män och pojkar att utgöra normen i organisationer och i samhället. Jämställdhetsarbete, och i synnerhet jämställdhetsintegrering som strategi, kräver också att skillnader mellan könen synliggörs, analyseras och åtgärdas.

Kvinnorörelsen arbetar sedan generationer tillbaka för att kvinnors och flickors perspektiv och behov ska uttalas. Arbetet har varit framgångsrikt, men på senare tid har vi märkt av hur allt fler organisationer återgår till att använda könsneutrala formuleringar. Ett tydligt exempel är [de senaste förändringarna i skolans läroplaner](#) där könade skrivningar om "flickor" och "pojkar" har ersatts med könsneutrala begrepp som "barn" och "elever". Därmed osynliggörs flickors behov och perspektiv samt alla skolans jämställdhetsproblem.

Återgången till könsneutrala formuleringar motiveras ofta med att organisationer vill inkludera personer som inte identifierar sig som kvinnor eller män. Sveriges Kvinnolobby ser också hur gamla patriarkala krafter som alltid har motarbetat jämställdhet utnyttjar dessa argument för att inte behöva benämna kvinnor och flickor. Men ingen, varken transpersoner eller kvinnor och flickor, vinner på att kön osynliggörs. Tvärtom vet vi att könsblinda beslut, processer och verksamheter är sämre för alla, framförallt för kvinnor och flickor.

Under 2020 har Sveriges Kvinnolobby fortsatt att reagera mot förslag och förändringar som innebär att kvinnor och flickor återigen osynliggörs. Vi har bland annat uppmärksammat regeringen på bristerna i SCB:s nya [stödmaterial för inkludering av transpersoner i enkäter](#). Materialet saknar jämställdhetsperspektiv och blandar ihop kön och könsidentitet, trots att det är två olika diskrimineringsgrunder. Vi har också kritiserat 1177 Vårdguiden som medvetet undviker att nämna kvinnor och flickor och initierat ett [upprop för att bevara och stärka dam- och flickidrotten](#).

KVINNORS MAKT OCH INFLYTANDE

Kvinnorörelsen laddar inför rösträttsjubileet

Efter många år av organisering, möten och demonstrationer beslutade riksdagen 1919 att kvinnor skulle få rätt att rösta. Flera av Sveriges Kvinnolobby's medlemsorganisationer var aktiva i kampen redan då, till exempel Fredrika Bremer-förbundet, Svenska Kvinnors Vänsterförbund och Kvinnliga Akademikers förening. Två år senare, 1921, fick kvinnor rösta och kandidera till riksdagen för första gången.

100 år senare arbetar Sveriges Kvinnolobby tillsammans med flera medlemsorganisationer för att uppmärksamma jubileet för kvinnors rösträtt. Utöver att fira och uppmärksamma de systrar som har gått före oss vill vi använda 100 års-jubileet för att mobilisera dagens och framtidens kvinnorörelse.

Under 2021 har vi arbetat med förberedelser inför det sista jubileumsåret 2022. På internationella kvinnodagen den 8 mars träffades ett tiotal kvinnoorganisationer för en första planering av möjliga aktiviteter. Träffen hölls i anslutning till en sopplunch om jämställda pensioner som arrangerades tillsammans med Tantpatrullen.

Vi har också arbetat aktivt med att söka finansiering för att kunna genomföra en samling för rösträtten under nästa år, i enlighet med beslut på ordförandemötet 2019. Kansliet har tagit fram projektidéer och ansökt om tre olika projekt med rösträtt som tema under året. Tyvärr har inget av dessa projekt blivit beviljat. Vi har också tillsammans med Fredrika Bremer-Förbundet och Svenska Kvinnors Vänsterförbund uppvakttat Stockholms stad med en förfrågan om bidrag till genomförandet av en rösträttsmanifestation på 8 mars 2021. Förfrågan har inte besvarats.

Efter avslagen har arbetet med att förbereda ett alternativt, mindre kostnadskrävande firande av rösträtten fortsatt. Information om när och hur detta ska ske kommer att ges i början av året.

Rösträttsaktivisten Elin Wägner framför de 350 000 underskrifter som samlades in för kvinnors rösträtt 1913 -1914.

Hur väl lever Sverige upp till FN:s Kvinnokonvention?

I mars presenterade regeringen sin [tionde officiella rapport](#) om hur Sverige lever upp till FN:s Kvinnokonvention och [CEDAW-kommitténs tidigare rekommendationer](#). Samtidigt drog kvinnorörelsen igång vårt eget ”skuggarbete” och sammanställning av en parallellrapport till CEDAW-kommittén. Under året har alla medlemsorganisationer och medlemmar i CEDAW-nätverket välkomnats att medverka i arbetet med att ta fram skuggrapporten. Rapporten har sammanställts av Sveriges Kvinnollobbys kansli och kommer att lanseras i samband med Internationella kvinnodagen 2021. FN:s dialog med Sverige utifrån rapporterna har skjutits upp på grund av coronapandemin och planeras till juni 2021.

Vad är CEDAW?

[Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor \(CEDAW\)](#), är en av FN:s konventioner om de mänskliga rättigheterna. Den antogs av FN:s generalförsamling 1979 och över 90 procent av FN:s medlemsstater har förbundit sig att följa den.

Kvinnokonventionen är ett grunddokument med 16 huvudartiklar som finns till för att säkerställa avskaffandet av diskriminering av kvinnor. Artiklarna handlar till exempel om ekonomiska och sociala rättigheter, rättigheter i arbetslivet, rätten till och inom utbildning och rätten att inte utsättas för prostitution.

Konventionen är en förpliktelse för de stater som ratificerat den. Därför finns ett övervakningsorgan inom FN, [Kvinnokommittén \(Committee on the Elimination of Discrimination against Women\)](#), som granskar om staterna uppfyller sina åtaganden. Vart fjärde år ska medlemsstaterna lämna in en rapport om hur de levt upp till konventionens artiklar och redovisa de åtgärder som vidtagits för att genomföra den.

FEMINISTISK EKONOMI OCH KVINNORS BETALDA OCH OBETALDA ARBETE

Sveriges Kvinnolobby granskar budgeten

Varje år granskar Sveriges Kvinnolobby regeringens förslag till budget för nästa år för att ta reda om den förda politiken leder till ökad jämställdhet. Nedan följer ett utdrag av vår kommentar om 2021 års budget. Ta del av hela kommentaren och tidigare granskningar på sverigeskvinnolobby.se

Den ekonomiska ojämställdheten består

Regeringens och samarbetspartiernas rekordbudget innehåller satsningar på mer än 100 miljarder kronor för 2021. Det borde med andra ord finnas gott om utrymme för att vrida tillbaka de ekonomiska skillnaderna mellan könen som vuxit två år i rad. Men tyvärr tar regeringen inte chansen att utmana den ekonomiska ojämställdheten.

Nästa års budget innebär myrsteg i rätt riktning. Enligt finansplanen ökar budgetens reformer den individuella disponibla inkomsten med 0,9 procent för kvinnor och 0,8 procent för män. När även välfärdstjänster räknas in ökar kvinnors inkomster till 1,6 procent och mäns till 1,4 procent. De senare siffrorna förtjänar dock att ifrågasättas.

Subventioner av välfärdstjänster, hur viktiga de än må vara, räknas vanligen inte som inkomster. Att kvinnor tar del av mer välfärdstjänster som i högre grad subventioneras är ett utfall av ett ojämställt samhälle och bör inte beskrivas som en politik för ökad ekonomisk jämställdhet. När så ändå görs kan det se ut som att inkomstskillnaderna minskar när de i själva verket består eller ökar.

De ökade anslagen till kommuner och regioner är välkomna men otillräckliga. Välfärden var underfinansierad redan innan coronakrisen. Nu är läget än värre och med en allt äldre befolkning kommer behoven fortsätta att öka. För att kunna erbjuda en god vård och omsorg och förbättra villkoren i välfärdens kvinnodominerade yrken krävs mer än 90 miljarder de närmaste åren.

Sveriges Kvinnolobby välkomnar också höjda pensioner, men efterlyser en bredare reformering av pensionssystemet. Det nuvarande pensionssystemet är för snålt och förstärker ekonomiska skillnader mellan kvinnor och män. Många kvinnor har svårt att leva på sin pension trots att de arbetat ett helt liv, andra som har tagit ett stort ansvar för hem och familj lever i fattigdom. Det är ovärdigt.

Vi jämställdhetsbudgeterar Sverige och kvinnorörelsen

Sveriges Kvinnolobbys bolag Forum Jämställdhet AB erbjuder jämställdhetsgranskningar av lokala och regionala budgetar och andra styrdokument samt utbildningar i jämställdhetsbudgetering. Under 2020 har vi bland annat gjort en jämställdhetsgranskning

av Region Västerbottens regionplan, årsredovisning och budget. På konferensen Forum Jämställdhet brukar de programpunkter som handlar om jämställdhetsbudgetering vara mycket uppskattade. 2020 erbjöd vi en digital utbildning i tre delar som snabbt blev fullbokad.

Sveriges Kvinnolobby arbetar också för att sprida kunskaper och metoder om budgetgranskning i kvinnorörelsen. Tillsammans kan vi använda budgetar för att utkräva ansvar från politiker på lokal, regional och nationell nivå. På grund av hög arbetsbelastning under coronapandemin blev vi tvungna att skjuta upp årets medlemsutbildning i jämställdhetsbudgetering till nästa år.

FemEk - Kvinnorörelsens ekonomiska tankesmedja

Under året har Sveriges Kvinnolobby påbörjat uppstarten av FemEk, en tankesmedja med fokus på ekonomisk jämställdhet. Tillsammans med FemEk ska vi fördjupa våra kunskaper och utveckla nya förslag. Under 2020 har FemEk haft två möten, ett med pensioner som tema och ett med fokus på skatter. Tankesmedjan kommer att lanseras under nästa år.

Jämställdhetsperspektivet i den ekonomiska debatten

Sveriges Kvinnolobby arbetar för att stärka och fördjupa debatten om ekonomisk jämställdhet och jämställdhetsperspektivet i den övriga ekonomiska debatten. Under 2020 har vi skrivit två debattartiklar om coronapandemins ekonomiska konsekvenser och behovet av investeringar i välfärden.

- [Jämställdhet vägen ut ur lågkonjunkturen](#), Dagens Samhälle, 3 februari
- [Säkerställ ekonomisk jämställdhet i krisens spår](#), Dagens Arena, 14 april

Rapport från kommissionen för jämställda livsinkomster

Skillnaden mellan mäns och kvinnors inkomster är lika stor nu som för 25 år sedan, vilket framförallt beror på mäns ökade kapitalinkomster. I maj tillsatte regeringen [Kommissionen för jämställda livsinkomster](#) som ska ta fram långsiktiga förslag som ökar den ekonomiska jämställdheten.

Sveriges Kvinnolobbys generalsekreterare Clara Berglund ingår i kommissionens expertgrupp. Under året har kommissionen framförallt fokuserat på hur myndigheter bemöter män och kvinnor och fördelar insatser mellan könen. Under 2021 kommer arbetet bland annat att inriktas på löneskillnader och skillnader i kapitalinkomst.

Hög tid för lön hela dagen!

Sveriges Kvinnolobby är sedan 2012 sammankallande för [nätverket Lön hela dagen](#) som samlar politiska kvinnoförbund, fackförbund och kvinnorörelsens organisationer. Varje år översätter nätverket löneskillnaden mellan kvinnor och män till timmar och minuter av en arbetsdag. 2020 tjänade kvinnor i genomsnitt 10,7 procent mindre än män. Det motsvarar 3900 kronor i månaden och 46 800 kronor per år. Omräknat till tid betyder det att kvinnor jobbar gratis efter klockan 16:09 varje dag, medan män får betalt för hela sin arbetsdag.

Under 2020 har nätverket uppmärksammat klockslaget genom en digital kampanj, debattartiklar och manifestationer runt om i Sverige. När den årliga manifestationen på Sergels torg genomfördes hade coronapandemin precis brutit ut i Sverige och konkurrensen på nyhetsplats var hög. Trots det fick kampanjen spridning i flera nischade nationella nyhetskanaler. Debattartikeln fick större spridning än tidigare år och publicerades i nio tidningar, däribland i Aftonbladet. Den digitala kampanjen fick stor spridning tack vare ett samarbete med konstnären och influencern Jessica Hallbäck som designade årets budskap och delade i sina kanaler.

Från 15:51 till 16:09

- 2012: 15:51-rörelsen bildas.
- 2013: kvinnor arbetar gratis efter 15:52.
- 2014: kvinnor arbetar gratis efter 15:53.
- 2015: kvinnor arbetar gratis efter 15:56.
- 2016: kvinnor arbetar gratis efter 15:57.
- 2017: kvinnor arbetar gratis efter 16:00.
- 2017: Årliga lönekartläggningar återinförs.
- 2018: kvinnor arbetar gratis efter 16:02.
- 2019: kvinnor arbetar gratis efter 16:06.
- 2020: kvinnor arbetar gratis efter 16:09.

Vi står bakom 16:09-rörelsen:

Sveriges Kvinnolobby (sammankallande), Akademikerförbundet SSR, BPW Sverige, Centerkvinnorna, Fackförbundet ST, Fastighetsanställdas Förbund, Feministiskt Initiativ, Finansförbundet, Forum – Kvinnor och funktionshinder, Fredrika Bremer Förbundet, Forena – försäkringsfacket, Gröna kvinnor, Handelsanställdas förbund, Hotell- och restaurangfacket, IF Metall, Internationella Kvinnoförbundet (IKF), Kommunal, Kvinnliga Läkares Förening, Kvinnofronten, Kvinnor för fred väst, KvinnorKan, Kvinnor i Svenska kyrkan, Liberala Kvinnor, LO, Miljöpartiets jämställdhets- och mångfaldskommitté, S-kvinnor, Svenska Kvinnors Vänsterförbund, Sveriges Arbetsterapeuter, Sveriges Makalösa Föräldrar, Sveriges universitetslärare och forskare (SULF), TCO, Unizon, Varken hora eller kuvad, Vision, Vårdförbundet, Vänsterpartiets kvinnoätverk, Winnet Sverige.

**KVINNOR
JOBBAR
GRATIS
FRÅN
16.09.**

#lönheladagen

Under 2020 hade Lön hela dagen ett samarbete med konstnären Jessica Hallbäck.

Lönerna i kvinnodominerade yrken är 15 procent lägre än i jämförbara yrken

Den strukturella löneskillnaden mellan könen har ökat sedan 2017 och uppgår till 15 procent. Det visar [en ny rapport som tagits fram av Lönelotsarna](#) och som lanserades i samarbete med Sveriges Kvinnolobby inför årets avtalsrörelse.

Omräknat i pengar tjänar anställda i kvinnodominerade yrken i genomsnitt 5400 kronor mindre än anställda i likvärdiga yrken. Med likvärdiga yrken avses jobb som sammantaget har jämförbara krav på utbildning, färdigheter, ansvar och arbetsförhållanden. Till exempel anses barnmorska och civilingenjör vara jämförbara yrken. Trots det tjänar barnmorskor 5 200 kronor mindre.

Rapporten presenterades den 28 september på webinarier "Hur stor är den strukturella löneskillnaden?" Medverkade gjorde Lönelotsarnas ordförande Marie Trollvik, Medlingsinstitutets generaldirektör Irene Wennemo och SKR:s förhandlingschef Niclas Lindahl med flera. Därutöver uppmärksammades rapporten av [TV4 Nyheter](#) och genom en [debattartikel i Aftonbladet](#).

Bilden visar ett utdrag från vår kampanjfilm om strukturella löneskillnader, [se hela klippet här!](#)

Så kan strukturella löneskillnaderna minskas!

- **Särskild lönesatsning på välfärden.** Fackförbund och arbetsgivare kan komma överens om kraftfulla satsningar som riktas mot kvinnodominerade yrken i vård, skola och omsorg.
- **Modernisera lönebildningen.** Parterna bör sätta upp gemensamma och långsiktiga mål om jämställda löner och anpassa förhandlingsordningen till dessa.
- **Utökat uppdrag för Medlingsinstitutet.** Låt Medlingsinstitutet jämföra och följa löner mellan likvärdiga och inte bara lika yrken, så som diskrimineringslagen föreskriver.
- **Fler och bättre lönekartläggningar.** Se till att arbetsgivare får stöd att kartlägga även strukturella löneskillnader.
- **Inför lönetransparens.** Resultatet av lönekartläggningar bör vara offentliga för alla att ta del av, så som diskuteras på EU-nivå.
- **Det ska kosta att lönediskriminera.** Gör det möjligt för Diskrimineringsombudsmannen att utöva tillsyn och utdöma sanktioner mot arbetsgivare som inte följer lagen om lönekartläggningar.

Nyanlända kvinnor förtjänar samma stöd och hjälp att komma i arbete som nyanlända män

Alldeles för många utrikes födda kvinnor saknar en egen försörjning och därmed makten att forma sina egna liv. Sveriges Kvinnolobbys enträgna arbete att lyfta utrikes födda kvinnors situation på arbetsmarknaden bidrog under året till att frågan uppmärksammades av både politiker, myndigheter och media. [TV4:s program Kalla Fakta](#) gjorde en särskild granskning där Sveriges Kvinnolobbys arbetsmarknadsexpert Jenny Andersson medverkade. Som följd av detta lyftes problemen och våra förslag också i en stor mängd andra nyhetsmedia.

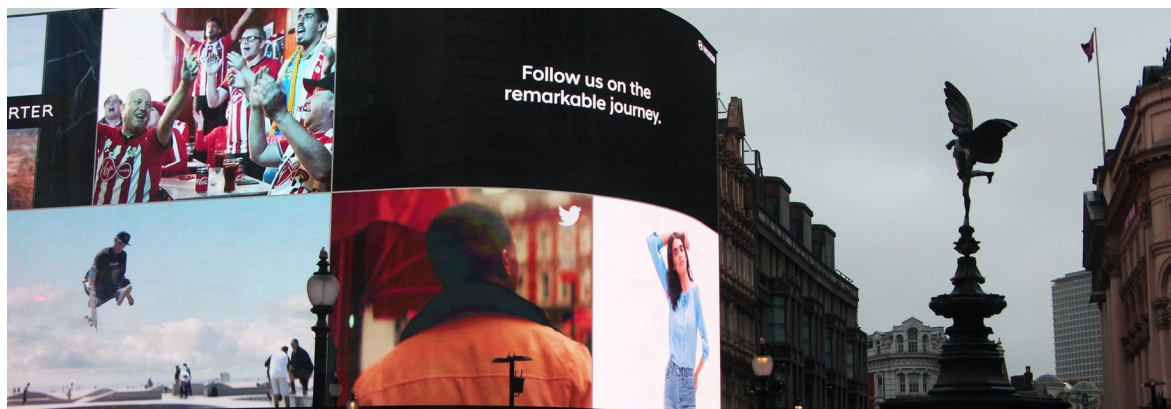
”Politiken och regeringen måste ställa krav på Arbetsförmedlingen att leverera ett likvärdigt stöd till kvinnor och män. Vi måste börja öronmärka resurser så att de insatser som finns faktiskt leder till jobb för både kvinnor och män”, Jenny Andersson, utredare, Sveriges Kvinnolobby, i TV4 Nyhetsmorgon

Sveriges Kvinnolobby har under året även beviljats medel från ESF för att undersöka bakomliggande orsaker till det ojämställda deltagandet i etableringen.

Sveriges Kvinnolobby kräver:

- **Öronmärka platser för kvinnor inom samtliga anställningsstöd.** Platser för utrikes födda kvinnor bör öronmärkas vid fördelning av samtliga anställningsstöd för att komma till rätta med dagens skeva fördelning.
- **Fler yrkesutbildningar, jobbspår och subventionerade anställningar inom kvinnodominerade branscher.** Anställningsstöd och andra insatser bör i högre grad riktas till kvinnodominerade yrken och sektorer där behovet att rekrytera också är stort.
- **Barnomsorg efter behov.** Säkerställ tillgänglig barnomsorg alla tider på dygnet och tillfällig barnpassning i anslutning till insatser på anläggningsboenden, kommuner och myndigheter. Inför kostnadsfri allmän förskola från två års ålder.

MÄNS VÅLD MOT KVINNOR OCH FLICKOR

Reklamera den könsdiskriminerande reklamen!

[Reklamera](#) är ett initiativ mot könsdiskriminerande reklam som startades av Sveriges Kvinnolobby och organisationen Allt är Möjligt. Initiativet uppmanar till handling och visar att vi är många som har fått nog av reklam som stereotypiserar, objektifierar och sexualiserar kvinnor och flickor. Vi verkar för en lagstiftning mot könsdiskriminerande reklam och utövar tillsammans med allmänheten påtryckning på företag, reklambransch och politiker.

Under 2020 har Reklamera bland annat träffat civilminister Lena Micko för att diskutera lagstiftning mot könsdiskriminerande reklam och arrangerat ett riksdagswebbinarium tillsammans med Socialdemokraterna och Centerpartiet. Under webbinariet medverkade bland andra Leah Kreitzman, stadsdirektör för externa och internationella relationer i London, för att berätta om det brittiska förbudet mot könsdiskriminerande reklam.

Tills att en lagstiftning kommer på plats kan kommuner och regioner visa vägen och ta ansvar för sina reklamytor. Under året har vi fortsatt arbetet med att uppmana medborgare att lägga medborgarförslag om lokala och regionala förbud i sina kommuner och regioner. Vår största framgång under 2020 är att Göteborgs Stad och Karlskrona Kommun har infört riktlinjer mot könsdiskriminerande reklam efter att frågan väckts av Reklameras följare.

Har du sett en könsdiskriminerande reklam? Hjälp oss att reklamera den!

1. Ta en bild av reklamen. Skicka bilden till reklamera@sverigeskvinnolobby.se eller tagga bilden med #reklamera i sociala medier. Skriv också var och när du sett reklamen.
2. Vi anmäler reklamen till Reklamombudsmannen.
3. Vi publicerar reklamen tillsammans med vår motivering i sociala medier.
4. Vi kontaktar företaget som står bakom reklamen och meddelar att vi vill reklamera deras reklam.

Feministiskt nej till surrogatmödraskap

Arbetet med att stoppa den reproduktiva handeln med kvinnor i surrogatindustrin är fortsatt ett prioriterat område för Sveriges Kvinnolobby, och frågan har aktualiserats ytterligare i och med coronakrisen. I april kom larmrapporter om att barn som kommit till genom surrogatmödraskap i Ukraina inte kunde hämtas och tas om hand av beställande föräldrar på grund av att landet stängt sina gränser. Bilder på bebisar som låg i långa rader av sängar på Ukrainas största surrogatklirik kablades ut i nyhetsmedier över hela världen. Sveriges Kvinnolobby anmälde ett av SVT:s inslag om situationen till granskningsnämnden för brott mot kravet på opartiskhet. Som så ofta fick enbart surrogatindustrins och de beställande föräldrarnas bild ta plats, medan surrogatmödrarnas perspektiv uteblev.

Vi sammanställde också ett [globalt upprop till Ukrainas president](#) om att införa ett förbud mot surrogathandel i landet. Uppropet undertecknades av 200 organisationer från 50 länder. Vi skrev även en debattartikel och [ett öppet brev till Sveriges regering](#) om att förbjuda den kommersiella handeln med surrogatmödraskap tillsammans med kvinnoorganisationer och politiska kvinnoförbund. I juni arrangerade vi också ett [webbinarium](#) om surrogathandeln med fokus på Ukraina med deltagande från bland annat en ukrainsk kvinnorrättsexpert.

I samband med Internationella dagen för avskaffandet av mäns våld mot kvinnor, 25 november, arrangerade vi en filmvisning av dokumentären [For Somebody Else](#) om surrogatmammor i Kalifornien. Filmen följdes av ett samtal med regissören Sven Blume, forskaren och psykologen Melissa Farley och författaren och journalisten Kajsa Ekis Ekman.

Under året har Sveriges Kvinnolobby även arbetat nära det internationella nätverket ICASM, International Coalition for the Abolition of Surrogacy Motherhood. Tillsammans med ICASM har vi bland annat sammanställt ett [globalt upprop mot Haagkonventionen för internationell privaträtts arbete med surrogatmödraskap](#). Vi har även drivit frågan inom den europeiska kvinnolobbyen, EWL, och fört fram behovet av ett förbud mot surrogathandeln i alla nationella, europeiska och internationella sammanhang där vi arbetat med frågor som rör våld mot kvinnor.

För en värld fri från prostitution

Tillsammans med abolitionistiska organisationer från hela världen har Sveriges Kvinnolobby under året arbetat för en så kallad Action Coalition om sexuell exploatering inom ramen för UN Womens program [Generation Equality](#) som genomförs för att uppmärksamma att det är 25 år sedan handlingsplanen för kvinnors rättigheter antogs i Peking. Vi har uppmärksammat politiken på att förespråkare för legalisering eller avkriminalisering av sexhandeln getts företräde i arbetet med Beijing+25 och Action Coalitions.

Under hösten gavs möjlighet att lämna synpunkter till en särskild FN-rekommendation om Trafficking in women and girls in the context of global migration till Kvinnokonventionens artikel 6. Detta är ett av många exempel då Sveriges Kvinnolobby varit med och lämnat synpunkter om att prostitution och sexköpslagen bör tydliggöras i internationella policier kring människohandel. I november kom det glädjande beskedet att CEDAW-kommittén tagit till sig av synpunkterna från kvinnorörelsen och överlevare från prostitution, och [rekommenderar stater att kriminalisera efterfrågan inom människohandel](#).

På nationell nivå har vi bland annat uppmärksammat utrikesminister Ann Linde på den oroande utvecklingen vad gäller synen på prostitution inom OHCHR och flera FN-organisationer där Sverige är stor finansör. Kvinnorörelsens krav står fast: Inga svenska biståndsmedel ska gå till arbete för att legalisera handel med kvinnor. Vi har även bland annat arbetat för att mandatet för ambassadören mot prostitution och människohandel ska förlängas.

[Vi välkomnar](#) regeringens ambition om att skärpa straffen för sexköp och utvidga sexköpslagen till att också omfatta sexköp utomlands!

Pornografi

Under 2020 har Sveriges Kvinnolobby tillsammans med flera medlemsorganisationer arbetat vidare för en lagstiftning i syfte att begränsa spridningen av pornografi. Vi har uppvaktat ansvariga statsråd, skrivit debattartiklar och framfört våra synpunkter till Barnombudsmannen som arbetar med att utreda pornografins inverkan på barn och unga. Vi har även uppvaktat Utbildningsdepartementet och Skolverket och framfört synpunkter om att frågan om pornografi måste tydliggöras i skolans sex- och samlevnadsundervisning. I början av 2021 kom det efterlängtade [beskedet](#) att de nya läroplaner som nu antas uttryckligen nämner pornografi och hedersrelaterat våld och förtryck.

Sex- och samlevnadsundervisning

Med stöd från Jämställdhetsmyndigheten har Sveriges Kvinnolobby genomfört projektet "En jämställd sex- och samlevnadsundervisning". Med projektet har vi velat bidra till en sex- och samlevnadsundervisning som utgår ifrån ett tydligt jämställdhetsperspektiv och ett våldsförebyggande perspektiv. Tillsammans med lärare, pedagoger och experter inom området har vi tagit fram plattformen [Sexochrelationer.se](#). Plattformen innehåller ett utbildningsmaterial i sex- och samlevnad och tar bland annat upp frågor som rör jämställdhet, samtycke, sexuella trakasserier, pornografi och hedersrelaterat våld.

Inom projektet har vi även tillsammans med medlemsorganisationer arrangerat en rad konferenser, seminarier och runda bordssamtal där vi diskuterat behovet av en förbättrad sex- och samlevnadsundervisning, inte minst på grund av barn och ungas exponering för pornografi. Vi har även arbetat med opinionsbildning och skrivit en rad artiklar om pornografins påverkan och behovet av en sex- och samlevnadsundervisning som utgår ifrån ett porrkritiskt perspektiv.

INTERNATIONELLT

CSW och Beijing +25

Årets Commission on the Status of Women (CSW) i FN ställdes tyvärr in på grund av coronapandemin. Kommissionen träffades för ett kort möte för att anta uttalanden och en politisk deklaration, men i övrigt ställdes alla planerade aktiviteter in. Sveriges Kvinnolobby var därför tvungna att bryta traditionen av att samordna kvinnorörelsens deltagande på CSW och fungera som en länk mellan delegationen och kvinnorörelsen/civilsamhället. Inför kommande år har vi arbetat för en ökad transparens och att fler kvinnoorganisationer ska kunna ingå i regeringsdelegationen, detta blir särskilt aktuellt ifall även nästa års CSW genomförs digitalt.

Trots att CSW ställdes in har UN Women arbetat vidare med årets tema, uppföljningen av Handlingsplanen från Peking. Arbetet har framförallt koncentrerats till formerandet av så kallade Action Coalitions som ska arbeta tematiskt för kvinnors rättigheter under en tioårsperiod. Sveriges Kvinnolobby ansökte om att leda en Action Coalition om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Vi har i flera sammanhang framfört synpunkter om brist på transparens i processen och avsaknaden av organisationer som arbetar för ett abolitionistiskt perspektiv i arbetet med Action Coalitions. När beskedet om sammansättningen av kan vi konstatera att denna oroande utveckling fortsätter och att Sveriges Kvinnolobby inte valdes in.

EWL jämställdhetssäkrar EU:s återhämtningspaketet

Under året har European Women's Lobby (EWL) försökt påverka EU:s nya långtidsbudget och innehållet i det återhämtningspaket som ska få Europas ekonomi på fötter efter coronapandemin. I den budget som slutligen antogs i december hade satsningarna på jämställdhet skalats upp.

Pandemin har gjort att flera av EWL:s andra projekt har tappat fart. Under den uppskjutna och digitala generalförsamlingen antogs Sveriges Kvinnolobbys motion om surrogatmödraskap.

Rapport från uppdrag och arbetsgrupper

- Linda Schang är Sveriges Kvinnolobbys ledamot i **EWL:s styrelse**. Under våren har styrelsen sammanträtt varje vecka för att fånga upp pandemins påverkan på kvinnors liv och jämställdheten i Europa.
- Linda ingår även i **arbetsgruppen för feministisk ekonomi** som under året har fortsatt sprida rapporten [Purple Pact](#) som innehåller en sammanställning av feministiska förslag för omställning av dagens ekonomiska system.
- EWL:s **styrgrupp** har under året påbörjat arbetet med att ta fram en ny intern strategi. Bland annat har en enkät bland medlemmar och andra intressenter genomförts. Sveriges Kvinnolobby har representerats av Niusha Khanmohammadi i arbetet.

- Clara Berglund ingår i **expertgruppen för gender budgeting** där arbetet med att stärka kvinnorörelsens finansiering fortsätter. En plattform med exempel, tips och trix för hur kvinnoorganisationer kan arbeta med jämställdhetsbudgetering har tagits fram.
- I EWL:s **taskforce för SRHR** (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter) ingår Stephanie Thögensen. Under året har gruppen fortsatt arbetet med att ta fram ett gemensamt manifest där frihet från våld och handel med kvinnors kroppar är en viktig del. Gruppen har förberett en process med att ta fram ställningstaganden om könsidentitet.
- **Observatoriet mot mäns våld mot kvinnor** samlar experter från hela Europa. Sveriges Kvinnolobby har nominerat Marie Unander-Scharin till arbetet. Under året har gruppens arbete fokuserat på ökat våld till följd av coronapandemin.

Vad är EWL?

European Women's Lobby (EWL) är en paraplyorganisation för kvinnorörelsen i Europa. Sveriges Kvinnolobby är EWL:s nationella koordination i Sverige. Utöver nationella koordinationer i alla EU:s medlems- och kandidatländer har EWL även europeiska och internationella medlemsorganisationer. EWL grundades 1990 och arbetar bland annat med mäns våld mot kvinnor, en jämn fördelning av makt och inflytande, kvinnors ekonomiska självständighet och ökad organisering.

STYRELSE OCH KANSLI

Vi i styrelsen

Styrelsen nomineras av medlemsorganisationer och väljs av årsmötet. Tillsammans företräder styrelsen hela medlemskåren.

- ANNA GIOTAS SANDQUIST, ordförande. Nominerad av Östersjöfred, KvinnorKan och Gröna Kvinnor
- SUSANNAH SJÖBERG, vice ordförande. Nominerad av KvinnorKan
- LINDA SCHANG, ledamot och ordinarie ledamot EWL:s styrelse. Nominerad av Soroptimisterna
- SARA HULTQVIST, ledamot. Nominerad av Östersjöfred
- JUDIT SVENSSON, kassör. Nominerad av Winnet
- NIUSHA KHANMOHAMMADI, ledamot. Nominerad av Varken hora eller kuvad
- MARGARETA REHN, ledamot. Nominerad av KSAN – Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor
- LOUISE ELEMALM, ledamot. Nominerad av BPW Sweden, Business & Professional Women
- GITA RAJAN, ledamot. Nominerad av Kvinnliga läkares förening, KLF
- HANNA STENSTRÖM, ledamot. Nominerad av Kvinnor i Svenska kyrkan
- MAJA AHRMAN, ledamot. Nominerad av Roks

Vi på kansliet

Sveriges Kvinnolobby har åtta anställda medarbetare och en praktikant varje termin. Under året har det varit möjligt för organisationer som påverkats av coronapandemin att minska personalens arbetstid, så kallad kortidspermittering.

- CLARA BERGLUND, generalsekreterare och VD Forum Jämställdhet AB
- FANNY CAVALLI, ekonomiansvarig och projektledare Forum Jämställdhet
- MALPURI GROTH, tf. verksamhetschef och projektledare (föräldraledig jan-dec)
- HANNE SAMUELSSON, deltagarkoordinator Forum Jämställdhet
- STEPHANIE THÖGERSEN, programansvarig och sakkunnig mäns våld mot kvinnor
- ANNASTINA JOHANSSON, organisationssekreterare
- JENNY ANDERSSON, projektledare och sakkunnig arbetsmarknad och ekonomi (föräldraledig feb-dec)
- ELIN KUSMIN, kommunikatör
- SIRI WÄRBO, praktikant vt 2020
- LOVISA DAMSTRÖM, praktikant ht 2020